

2018

Eilisyyden Verstaas

PEKKA 60

60 tavaraa – 60 tarinaa

1958-1963 Helsingin aika

1. **APU-lehti: "Kuka minä olen?"** Tämä APU-lehden artikkeli intoutti Pekkaa tutkimaan ja dokumentoimaan omaa historiaansa, joka alkoi 12.5.1958 klo 12:15 Helsingin naistenklinikalla.
2. **Aku-Ankka.** Pekan isä tykkäsi Aku-Ankasta niin paljon, että kyseinen lehti alkoi tipah-
taa Luotojen postiluukusta jo heti vuonna 1958 – Pekan ollessa alle vuoden ikäinen.
3. **1958 telkkari:** Yleisradio aloitti 1.1.1958 TV-lähetykset Suomen Televisio –nimellä. Pekan isä halusi olla kehityksen kärjessä ja osti ensimmäisten joukossa Saloran TV-vastaanottimen. Lähetyksiä oli alkuaikana vain muutama tunti päivässä. Kuuluttaja Teija Sopasen ilmoittaessa ohjelmatarjonnan päättymisestä, alkoi Pekka tuottaa omaa ohjelmaa tyhjän kuvaruudun peilikuvassa. Television alkua ajoilta on Pekan mieleen jäänyt etenkin Kylli-tädin satutuokio.
4. **Kattaus.** Pöydällä on astioita ja esineitä, joista Pekalla on ensimmäiset muistikuvansa kiinteän ruoan ääreltä Hermannin kaupunginosasta, Vellamonkatu 12:sta, Helsingin keskusvankilan naapurista.
5. **Kuplavalokkari-kuva:** Pekan ensimmäiset autoiluelämykset liittyvät kuplavalokkariin, jonka takapenkin takana olleessa tilassa hän tykkäsi, vanhempiensa kertoman mukaan, seisten matkustaa – takaikkunasta maailman menoa tutkaillen. Tämä hupi loppui, kun Airam Oy luopui Vauxhall Cresta –edustusautostaan ja yrityksessä sähköinsinöörinä työskennellyt Pekan isä päätti ostaa kyseisen auton kuplan korvaajaksi.
6. **Lelut.** Pekan alkuperäisiä lapsuuden leluja ei ole jäänyt jälkipolville. Pekka oli hyvin kiinnostunut tekniikasta, mistä syystä hän pääsääntöisesti hajotti alkutekijöihinsä kaikki leikkikalunsa. Esim. lahjaksi saamastaan Märklinin sähköveturista Pekka purkamisen jälkeen rakensi kiihdytysauton.

7. **Pölynimuri:** 50-luvulla pölynimuri oli luksustuote, johon Pekan vanhemmat pääsivät käsiksi 1957 työkavereiden häälahjaksi keräämällä rahapotilla. Avaruuden valloituksen alkaessa Pekka leikki hajareisin imurin päällä istuessaan, että se on avaruusraketti.

1963-1965 Mikkelin aika

8. **Ruska-astiasto.** Valaisinliiketoimintaan keskittyneen Idman Oy:n tuotanto siirrettiin Helsingistä Mikkeliin 60-luvun alussa. Pekan isä vaihtoi työpaikkaa Airamilta Idmanin Mikkelin toimipisteeseen johtajaksi. Perheen ensimmäinen Mikkelin asunto sijaitsi Viipusenkadulla rintamamiestalon yläkerrassa. Porrastasannetta hallitsi suuri akvaario, jonka äärellä vierähti pieneltä pojalta aika siinä missä turvallisella omakotitalon pihalla leikkiessään. Keväällä 1964 Luodot muuttivat Urpolankadulle kolmikerroksisen kerrostalon ensimmäisen kerroksen vasta valmistuneeseen huoneistoon. Parvekkeelta oli näkymä Urpolan kartanoon ja sen takana kimmeltävälle Urpolanlammelle. Näihin aikoihin alettiin talouteen kerätä Ulla Procopén Arabialle suunnittelemaa Ruska-astiastoa.
9. **Pulpetti.** Pekka aloitti 1965 koulutaipaleensa Urpolan kansakoulussa Mikkelissä. Koulunkäynnin aloittaminen oli traumaattinen kokemus. Pekalla ei ollut koulussa yhtään ystävää eikä vasta aikuisuudessa diagnosoitu lukihäiriö auttanut kouluun sopeutumista koko oppivelvollisuuden aikana.

1965-1980 Kajaanin aika

10. **Kajaanin linnan piirustukset.** Pekan isän tultua valituksi puunjalostusteollisuuslaitos Kajaani Oy:n henkilöstöpäälliköksi, Luodot muuttivat jouluksi 1965 Mikkelistä Kajaaninjoen varteen, 7-kerroksisen talon ylimpään huoneistoon. Ikkunoista oli näkymä Kajaanin kauppatorille ja Koivukosken vesivoimalaitoksen padoille. Lähellä, pienellä saarella keskellä Kajaaninjokea, sijaitsivat 1600-luvulta peräisin olevat Kajaanin linnan rauniot. Ne olivat mieluisa, joskin vaarallinen, leikkipaikka – vuosien varrella joki vei mennessään kolme koulukaveria.
11. **Batman-vihko.** Pekka sai Batman-vihkon joululahjaksi 1966, minkä jälkeen siitä tuli tärkeiden asioiden kirjaamisen kohde vuosiksi. Salaisimmista salaisimpia asioita varten Pekka loi oman salakirjoituksensa.
12. **Sininen rattikelkka.** 1966 jouluksi koti oli muuttanut Teppanan Kuurnantielle Kajaanin maalaiskunnan puolelle. Korkean mäen laella sijaitsevan 6-kerroksisen talon ylimmän kerroksen kulmahuoneistosta oli upea esteetön näkymä Kajaaninjoelle ja linnanraunioille. 27.12.1966 Pekan 8 vuotta jatkunut elo ainoana lapsena mullistui pikkuveljen ilmaantuessa kilpailemaan huomiosta pienenä parkuvana nyyttinä. 1967 Pekka sai joululahjaksi Jovin sinisen rattikelkan, jolla oli mukava viilettää jyrkkää kotimäkeä. Vauhtia riitti parhaimmillaan niin, että matkanteko tyssäsi vasta Kajaaninjoen rantakiviin. Batman-vihkoon on kirjattu, että rattikelkka oli vuoden 1967 ”kivin joululahja”.
13. **Kivikirveskuva.** 1966 Luodot alkoivat rakennuttaa saunaa ja mökkiä 12 km päähän Kajaanista, Sotkamon puolelle, Nuasjärven rannalle Lontanniemeen, Perikallio-

nimiselle tilalle. Pekka teki mökkirantaan tutkimusmatkoja. Syksyllä 1969, veden ollessa matalalla, Pekan silmään pisti, vesirajassa laiturin vieressä, erikoisen mallinen kivi. Se oli kauniisti muotoiltu ja siinä oli reikä vartta varten. 11-vuotiaskin tunnisti löydön heti kivikirveeksi. Pekan isä vei kivikirveen Kajaanin museoon, josta se edelleen toimitettiin Suomen Kansallismuseoon. Sieltä tarjottiin kahta vaihtoehtoa: kunniakirjaa tai 50 mk löytöpalkkiota. Nuoren bisnesmiehen korvissa 50 mk palkkio houkutti paperinpalaa enemmän, mikä on sittemmin vähän harmittanut. Alueelta on vuosien varrella löytynyt lukuisia muitakin muinaisesineitä.

14. **Anttilan luettelon retkeilyvälinesivu.** Jo ennen mökin rakentamista oli Pekan isä hankkinut lasikuituisen, tuulilasilla varustetun, moottoriveneen, jolla perhe teki päiväretkiä Nuasjärvelle. Iän karttuessa Pekka alkoi mökkinaapurikaverinsa kanssa tehdä veneellä omatoimisia, yön yli ulottuneita, tutkimusmatkoja Nuasjärven saariin ja kaukaisillekin rannoille.
15. **Kenwoodin yleiskone.** Luodon perheen asuessa Helsingissä, työskenteli Pekan äiti Puukeskuksella Kyläsaarella. Mikkeliin muuton myötä hän jäi kotirouvaksi. Edustus-tehtävät lisääntyivät Pekan isän aloittaessa Kajaani Oy:n henkilöstöpäällikkönä. Usein tilaisuuksia järjestettiin Luotojen kotona. Kun Pekan silmät alkoivat ylettyä tiskipöydän reunan yläpuolelle, rekrytoitiin hänet mukaan valmisteluihin. Aluksi Pekka auttoi pilkkomaan salaattitarpeita; sitten hän kävi ostamassa kaupasta listan mukaan tarjoilutarpeet; lopulta hän sai vastuulleen koko jonkin tarjoiluiden osa-alueen suunnittelun ja toteutuksen. Kenwoodin yleiskone helpotti keittiöaskareita alkuajoilta lähtien. Askelmerkit Pekan nykyiselle ”kotiheruudelle”, ja siten äitinsä jalanjäljissä tallustamiselle, luotiin siis jo hyvin varhaisessa vaiheessa.
16. **Oppikouluun pyrkijän opas.** Vaikka oppikoulu ei kuulunutkaan oppivelvollisuuden piiriin, pidettiin sen käymistä yhteiskuntakelpoisuuden mittarina. Oppikouluun oli mahdollista siirtyä kansakoulun 4. luokalta; Pekalta tämä onnistui viidennen luokan jälkeen. Monet kesät menivät kielistä saatuihin ehtoihin lukiessa. Keskikoulun toisen ja neljännen luokan Pekka joutui kertaamaan, vaikka saikin hyviä numeroita reaaliaineista kuten historiasta ja uskonnosta. Keväällä 1977 koitti riemuisa hetki: päästötodistus taskussaan, edellisvuonna ajokortin saaneena, Pekka poltti koulun pihalla kumia kaasuttaessaan vm-68 Renault 8:llaan vapauteen. Opettajista ei ole jäänyt mieluisia muistikuvia.
17. **Ole porvari -rintamerkki.** Vaikka koulunkäynti ei maittanut, kouluun nivoutuneessa sosiaalisessa verkostossa Pekka viihtyi nauttien laajaa suosiota. Suomen Teiniliittoon Pekka liittyi heti 15 vuotta täytettyään. Lakisääteiset kouluneuvostot aloittivat toimintansa 1973 ja Pekka valittiin Kajaanin yhteiskoulun kahteen ensimmäiseen kouluneuvostoon porvaririntamasta murskaavalla äänenemmistöllä. Poliittisesta toiminnasta Pekka oli kiinnostunut jo 14-vuotiaana päädyttyään iltaisin, parin vanhemman kaverin vanavedessä, viettämään iltoja lähellä Teppanan kotia, Kuurnantien ja Uitontien risteyksessä, sijainneen Kansallisen Kokoomuksen kerhotilassa. Kantaaottavia ja kärkeviä mielipiteitä laukonut nuori rekrytoitiin nopeasti mukaan Kansallisen koululaisliiton eli Minien toimintaan. Nuorille annettiin joka keskiviikko opetusta esiintymis- ja kokoustekniikkaan, poliittiseen historiaan sekä Kokoomuksen ideologiaan liittyen. Koulutusiltoihin piti valmistautua laatimalla vuorollaan poliittinen esitys. Oppi tuli hyvään käyttöön, kun YLE Kajaanin toimituksen esimies, Jura Tarvasaho, tiuhaan kutsui Pekan

haastateltavakseen Yleisradion Kainuun Radioon koululaispolitiikkaan liittyvissä asioissa. Jura kehui Pekan luontevaa esiintymistä. Kun Porvarillinen varhaisnuorisoliitto aloitti toimintansa 1975, valittiin Pekka mukaan ensimmäiseen valtakunnalliseen hallitukseen. Joka toinen viikonloppu hän matkasi lentokoneella Helsinkiin Kokoomuksen kustannuksella tutustuen lukuisiin edelleen aktiivipolitiikassa mukana oleviin henkilöihin. Poliittinen ura jäi yhden hallituskauden mittaiseksi, koska Pekka ei sopeutunut yksilöllistä sananvapautta rajoittavaan ryhmäkuriin.

18. **Puiden pystymittausvälineet.** Pekka aloitti kesätyöt 14-vuotiaana vanhempiensa kirjallisella suostumuksella. Pekan isä toimi Kajaani Oy:n henkilöstöpäällikkönä, joten metsäala valikoitui luontaiseksi kesätyöpaikaksi kolmen kesän ajaksi. Ensimmäinen kesätyöpalkka oli 260 mk. Koulusta päästyään, ennen armeijaan menoa, Pekka työskenteli apputyömiehenä erilaisilla rakennustyömailla. Hän oli mm. rakentamassa omaa tulevaa huonettaan Karolineburgin rivitaloasunto-osakeyhtiöön, johon Luodon perhe muutti 1978. Rakennuksilta sai hyvää palkkaa ja Pekka sai reilussa vuodessa kerrytettyä tulevaa yritystoimintaa varten yli 10000 mk:n pääoman.
19. **Pakki.** Lokakuussa 1978 Pekka astui palvelukseen Kainuun Prikaatiin kotiutuen jääkärinä juhannukseksi 1979. Kotiutuvat lurittelivat kasarmille jääville aliupseereiksi ja upseereiksi eteneville: "Viku pieni sänkipää, siviiliin ei pääsekään!"
20. **Teltha 60-luvulta.** Pekan vanhemmat antoivat toukokuussa syntyneelle pojalleen usein syntymäpäivälahjaksi kesällä autolla toteutettavan "rengasmatkan". Olohuoneen pöydälle levitettiin Suomen kartta ja Pekka sai valita reitin tarjotuista vaihtoehdoista. Eräs rengasmatkoista ulottui Ruotsin puolelle. Naantalissa, laivan lähtöä odotellessa, perhe majoittui leirintäalueella teltassa, joka sittemmin oli Pekan vakiomajoite mökillä kesäisin. Maantiekartoista ja matkaoppaista tuli mieluisaa luettavaa eikä kipinä Suomimatkailuun ole sammunut vieläkään.
21. **Kilpataulu.** Autot ja moottorit ovat aina kiinnostaneet Pekkaa. 6.2.1974, teini-ikäisenä, Pekka liittyi Autoliiton autourheilujaokseen päästen sitä kautta tutustumaan kuuluisiin rallikuskeihin, joista tuli hänen idoleitaan. 1975 järjestettiin Suomessa ensimmäisiä jokamiehenluokan autokilpailuita, jotka Kainuussa kulkivat nimellä "Rata-ajo 3000". Säännöissä oli määrätty, että kilpa-auto oli myytävä kilpailun jälkeen kenelle tahansa kilpailulisenssin omaavalle 3000 markalla. Jos autoa havittelevia oli useampia, auto arvottiin. Tällä tavalla kilpailuluokasta tuli suosittu ja "jokamiehen" ulottuvilla oleva. Autoja rakennettiin mahdollisimman halvalla ja varaosia haalittiin romuttamoilta. Alueellisen 3000-luokan sääntöjen mukaan tuli kilpa-autojen tuulilasien ja takalasisien olla alkuperäisiä. Pekka haistoi bisneksen paikan ja haali lähitienoon romuttamoilta itselleen kaikki kilpa-ajoissa käytettyjen automerkkien tuulilasit ja takalasisit myyden niitä sitten eteenpäin sopivalla voitolla. Ajokortin saatuaan Pekka ehti itse ajaa vain muutaman jäsenten välisen kisan, kun rallikuskin ura tyssäsi loukkaantumiseen rakenteilla olevan kilpurin testaamisen päättyessä auton pyörähtämiseen katolleen siirtokivilohkareen päälle. Autourheilun parissa hän kuitenkin jatkoi toimitsijana ja yritystensä kautta sponsorina pitkälle 80-luvun puolelle.
22. **Kuva Pekasta ja kilpurista; PPL Racing Team.** 16-vuotiaana Pekka koulumatkoillaan ihaili erään talon pihassa seissyttä Simca 1000:a. Koska auto oli ollut poissa liikenteestä pitkään, sai Pekka neuvoteltua auton hinnaksi 350 mk. Autorahat Pekka oli tienan-

nut toimimalla kesätöiden lisäksi viikonloppuisin Kajaanin prikaatin uimahallilla uimainvalvojana ja -opettajana. Pekka päätti rakentaa autostaan jokamiehenluokan kilpurin, mutta alaikäisenä hän ei saanut itse ajaa autoa. Kuljettajaksi hän rekrytoi kaverinsa, jonka veljen radio- ja TV-yrityksen välittämänä maahantuoja "Dux" alkoi sponsoroita kilpailutoimintaa 3000 mk:n kausimaksulla. Auto maalattiin ja teipattiin Duxin räikeillä violetin ja oranssin väreillä. Moottori viritettiin sellaiseksi, ettei kilpuri menestynyt kovin hyvin, jotta näyttävän näköiseksi rakennettu auto saatiin pidettyä itsellään ja Duxin mainostamiskäytössä. Varikolla ilkuuttiin auton körryyttävän omassa sunnuntaiajelijaluokassaan. Autosta tuli kuitenkin tällä tavoin kaikkien tuntema, mikä oli sponsori-Duxin mieleen. Sponsorirahaa ei voitu maksaa yksityishenkilölle, vaan sitä varten perustettiin PPL Racing Team (PPL= Pekka Pellervo Luoto). Eppu-neitokainen piirsi tallille logon, jota painettiin t-paitoihin ja muihin oheistuotteisiin.

23. **"101 matkakohdetta ja Suomen kaupungit"**. Pekka sai ajokortin elokuussa 1976, minkä jälkeen maantie imi puoleensa. Matkaoppaan listaamat tuolloiset Suomen kaupungit oli ajettu läpi puolessatoista vuodessa.

24. **Metsurin varusteet**. Oppikoulun viimeisellä luokalla tuli merkitä yhteisvalintakäytävään kolme mieluisinta jatko-opiskelupaikkaa. Kesätöiden intouttamana, ja moottoreista kiinnostuneena, Pekka halusi metsäkonekouluun. Yhteisvalinnassa jatko-opintopaikaksi valikoitui kuitenkin Vallinkorvan metsäoppilaitos, joka sijaitti Oulujokeen laskevan Sanginjoen suulla. Pekka suoritti siellä, armeijasta 1979 päästyään, yksivuotisen metsätalouden yleisjaksokoulutuksen. Sen jälkeen oli mahdollista jatkaa metsuri- tai työnjohtokoulutukseen. Pekkaa kiinnosti työnjohto. Sinne hakeminen edellytti soveltuvaa työharjoittelua, joka järjestyi Kajaani Oy:ltä. Harjoittelun jälkeen Pekalle tarjottiin vakituista työsuhdetta ja jatko-opinnot jäivät. Metsäkouluvuoden aikana Pekasta ehti kuitenkin kehkeytyä taitava moottorisahan käyttäjä, mistä saavat edelleen iloita niin kaverit kuin sukulaisetkin.

25. **Arabian Ruija-kuppi**. Vakituisen työn tuloille oli käyttöä, koska Pekka oli mennyt kihloihin 1978, juuri ennen armeijaan menoa, ja varoja kartutettiin asunostotilille. Vajaan kahden vuoden jälkeen kihlaus purkautui ja kihlahajaksi saadusta Arabian astiastosta jäi Pekalle yksi kuppi.

1980-1986 Paltamo ja Vuolijoki, yrittäjyyden aikakausi

26. **Auton ovikotelon prototyyppi**. Pekan kotiuduttua armeijasta kesällä 1979, hän oli mukana perustamassa Flicker KY:tä Kajaanin maalaiskunnan Teppanassa sijaitseviin lopetetun Elannon tiloihin. Päätuotteina olivat: 1) autojen kärjetön sytytyslaitteisto korvaamaan katkojan kärjet; 2) tihkusadekytkin mahdollistamaan portaaton tuulilasipyyhkijöiden toiminta. Ovikotelo oli aluksi sivutuote, jonka tarpeen Pekka oli todennut kiertäessään Suomea pitkällä automatkoillaan. Ensimmäiseen versioon sopi 2 tavallista limupulloa ja tupakka-aski. Lopulliseen versioon, jota valmisti pieni kajaantilainen yritys alihankintana, oli lisäksi sovitettu radion kovaääninen. Flicker KY:n tuotteiden elinkaari oli lyhyt johtuen siitä, että autotehtaat alkoivat valmistaa kulkupelejä, joissa nämä olivat vakiovarusteina. Pekka oli kuitenkin autojen lisävarustelussa siinä määrin edelläkävijä, että vuonna 1984 Kauppa- ja teollisuusministeriö palkitsi ovikotelon innovatiivisten keksintöjen 3. sijalla. Palkintona oli tutustumismatka Lahden seudulle erääseen insinöörivetoiseen yritykseen.

27. **Termo Team -esitteitä.** Termo Team oli hollolalainen yritys, joka valmisti mm. lämpökattiloiden puhdistusaineita. Vuoden 1980 lopulla Pekka teki edustussopimuksen tuotteiden markkinoinnista ja myynnistä. Yrityksiä kiertäessään hän totesi alueelta puuttuvan sellaisen yrityksen, joka tekisi varsinaisen suurempien laitosten lämpökattiloiden puhdistustyön.
28. **Lämpökattilapuhdistuksen työvälineitä.** ”Puhdistuspalvelu Pekka Luoto” hyväksyttiin kaupparekisteriin 2.11.1982 toimialanaan kiinteistöjen lämpökattiloiden huolto ja puhdistus. Toimialue oli Oulusta Kuhmoon ja Pietarsaaresta Nurmekseen. Työvälineitä ei ollut ostettavissa isojen kattiloiden puhdistukseen, vaan ne piti kehittää itse. Työ tehtiin kuumissa, likaisissa ja vaarallisissa olosuhteissa lämpökattiloiden sisällä. Käytännöllisiä suojarusteita ei markkinoilla ollut ja työsuojeluvaltuutetut ottivat yrityksen silmätikukseen. Pekka oli yrityksen ainoa täysiaikainen työntekijä. Lisäksi palkkalisloilla oli sesonkiduunareita sekä insinööri, joka auttoi mm. työvälineiden suunnittelussa. Kyseinen insinööri oli mukana myös Pekan muissa yrityksissä sekalaisissa tehtävissä.
29. **Kurkkupurkkidiskon valot.** Yritystoiminta piti Pekan jatkuvasti tien päällä ja matkailukuelämä vei hotellista toiseen. Pikkupitäjien kaurismäkeläisten majoitusliikkeiden yöelämä oli kovin vaisua, mikä herätti Pekan bisnesvainun. Kaikki tiesivät Dannyn valoshown. Pekka alkoi hiljaisten arki-iltojen vetonaulaksi markkinoida lyhtypylväisiin nitomillaan mainoksilla omaa valodiskoaan. Hotellin ravintola koristeltiin tukusta ostetulla alumiinifoliolla, jota käytettiin säästelemättä. Katosta laitettiin roikkumaan peilipallo, joka valmistettiin liimaamalla rikutun partapeilin palasia isoon styrox-palloon; pallo pyöri siiman varassa ihmisten nostattamissa ilmavirtauksissa. Erään ravintolan roskiksesta dykkattuihin kurkkupurkkeihin laitettut värilamput sidottiin ketjuksi ja järjestelmä liitettiin nk. valourkuihin, jotka saivat värit sykkimään musiikin tahdissa. Kaverit, jotka omistivat paljon levyjä, tulivat hoitamaan tiskijukan virkaa. Pekan valoshown veti ravintolat täyteen väkeä. Sisäänpääsymaksu oli 10 mk, josta hotelli-ravintola sai 8 mk ja Pekka 2 mk, minkä lisäksi Pekka sai ilmaisen majoituksen ja ruoan.
30. **Turhapuuro-kuva.** Joskus Pekan kurkkupurkkidiskon yhteydessä saatettiin nähdä esiintymässä hahmo Turhapuuro. Sattuipa kerran yleisössä olemaan henkilö, joka kehotti Pekkaa lähettämään kirjeen elokuvaohjaaja Mollbergille, koska hän arvioi Pekan sopivan esittämään Tunteemattoman Sotilaan Honkajoen osaa. Aikataulukiireiden vuoksi Pekka ei kuitenkaan päässyt koe-esiintymiseen.
31. **Mara Oil mainos.** Kauppa- ja teollisuusministeriön 1983 antaman päätöksen mukaisesti, tuli maanalaiset öljysäiliöt tarkistaa määräajoin. Jyväskyläläinen Mara Oil teki tätä työtä, mutta yritys tarvitsi alueellisia työn markkinoitsijoita ja koordinoijia. Puhdistuspalvelu Pekka Luodon oli helppo ryhtyä yhteistyöhön, koska öljysäiliöitä oli pääsääntöisesti samoissa kiinteistöissä kuin lämpökattiloitakin.
32. **Kaksi salkkua.** Loppuvuodesta 1985 Pekka teki laskelmia, josko Puhdistuspalvelu Pekka Luoto ottaisi omaksi toiminnakseen myös öljysäiliöiden huollot ja tarkastukset. Ruutupaperille tekemiensä laskelmien perusteella Pekalle olisi annettu Helsingin Osakepankin Kajaanin konttorista samointein muovikassiin pakattuna 1,1 miljoonaa markkaa ilman konkreettisia vakuuksia. Suomeen oli alkanut virrata valuuttalainaa

rahaa. Pankinjohtajat saivat provisioita myöntämistään lainoista, mikä houkutti lainantoon ilman kunnan reaalivakuuksia. Pekka totesi menon menneen maailmalla oudoksi. Lainan nostamisen sijaan hän päätyi 1986 alkupuolella kävelemään kahden salkun kanssa Kajaanin maistraattiin, ilmoittaen lopettavansa kaikkien yritystensä liiketoiminnan. Maistraatista Pekka siirtyi muutaman korttelin päässä olevaan Työvoimatoimistoon ilmoittautuen työttömäksi työnhakijaksi.

33. **Varoituskilpiä.** Työvoimatoimistosta Pekka lähti ajamaan kermankeltaisella Nissan Vanette –pakettiautolla kohti Helsinkiä. Nivalassa hän pysähtyi huoltoasemalle kahvittelemaan ja tupakoimaan. Paikallislehteä selaillessa työttömäksi itsensä tehneen silmään osui ilmoitus, jossa Nivalan Turvakilvet Oy haki piiriedustajaa pääkaupunkiseudulle. Klo 16 mennessä Pekka oli allekirjoittanut edustussopimuksen historiansa ainoan työttömyyden jäädessä siis muutaman tunnin kestoiseksi. Suhde Turvakilpien kanssa kesti vain vajaan vuoden, mutta siitä alkoi parikymmentä vuotta kestänyt ura turvalan eri tehtävissä.
34. **Ärjä-laiva -postikortti.** Pääsiäisenä 1983 Pekka aloitti, oman yritystoimintansa ohella, Vuolijoella sijainneen Vuolipirtin projektipäällikkönä. TB:n huoltoaseman, motellin, konepajan sekä Toyotan ja Ladan merkkihuoltojen lisäksi Vuolipirtti halusi laajentaa matkailualalle; projektin työnimenä oli ”Vuolismatkat: Oulujärvi – Kainuunmeri”. Oulun yliopistossa oli tehty 1974 tutkimus, jossa laivamatkailu Oulujärvellä oli todettu kannattamattomaksi. Syiksi oli lueteltu mm. laitureiden ja matkakohteiden puute. Pekka kumppaneineen päätti keksiä ratkaisun havaittuihin järvimatkailun esteisiin ja rohkeasti ostivat 32-paikkaisen Ärjä-laivan. Seuraavan vuoden kuluessa Oulu-järvelle rakennettiin laituriverkosto ja luotiin matkailupaketti, josta heti tuli kannattava. 1984 Pekka valittiin 18 kehittyvimmän keskisuomalaisen nuoren yrittäjän joukkoon yrittäjäkurssille, jonka järjesti Kauppa- ja teollisuusministeriö, Kehitysaluerahasto ja Oulun yliopisto. Tavoitteena oli tukea innovatiivista, uutta, luovaa yrittäjyyttä. Yrittäjäkurssin myötä konepajassa toteutettiin mm. Kehitysaluerahaston rahoittamaa tuotekehittelyä. Puhdistuspalvelu Pekka Luodon toimisto sijaitsi Vuolipirtin tiloissa vuoteen 1985 asti.
35. **Matias Keskisen kekkospäämonumentti; Kekkonen Kainuussa –kirjan sivu.** Vuolipirtin valtakunnallisesti näkyvin hanke liittyi 1984 presidentti Kekkoseseen. Kekkosella oli ollut tila Vuolijoella ja matkailumarkkinoinnissa haluttiin hyödyntää tätä yhteyttä. Kautta rantain saatiin kuulla, että Pielavedelle, 2,5 km päähän lähimmästä tiestä, oli rakennettu kekkospäämonumentti betonista. Tekijä paljastui kansantaiteilija Matias Keskiseksi. Vuolijoen kunnan delegaatio lähti etsimään Matias Keskistä, joka viimein löytyi Lohjalta. Paikallisella huoltoasemalla tehtiin sopimus, joka mahdollisti kekkosmonumentin siirtämisen Pielaveden takamailta Vuolipirtin pihaan. Siirtoa varten varattiin telaketjutraktori, suolavetti ja iso kuljetusauto. Puolen kilometrin siirron jälkeen havaittiin kaluston alkavan vajota suohon ja työt keskeytettiin. 2 viikkoa myöhemmin siirtourakan ääreen palattiin teloilla vahvistetun pyöräkuormaimen kera. 3 metriä korkeaa, parikymmentä tonnia painavaa, monumenttia hivutettiin puoli metriä kerrallaan 300-metrisen suon yli. Tien laidassa, kuljetusteknisistä syistä, Kekkonen piti kaataa suolavetilta kuljetuslavetille. Siirtämiseen osallistunutta väkeä tämä hauskutti – ensimmäistä kertaa Suomen historiassa oli jonkun onnistunut kaataa Kekkonen. Monumentti kuljetettiin Vuolipirtin pihaan yön pimeydessä, koska oli saatu vihiä, että valtiiovallan toimesta kuljetus pysäytettäisiin ja hanke vähin äänin keskeytettäisiin. Taustalla oli Kekkosien toive, ettei hänestä tehtäisi henkilöpalvontaan viittaavaa näköispat-

sasta ainakaan hänen elinaikanaan. Aamulla kekkospää jökötti onnistuneesti Vuolipirtin pihassa. Öisin suuret mustat autot lipuivat takapihalle ja autoista purkautui päivänpolitiikasta tuttuja henkilöitä, mutta kukaan ei uskaltanut päivänvalossa kommentoida tapausta. 1989 kekkospää siirrettiin Ouluun kävelykatu Rotuaarille Kiisteltyjen veistosten näyttelyyn. Neuvostoliiton presidentti Mihail Gorbatshovin Oulun vierailu osui samaan ajankohtaan ja, kiusallisen kansainvälisen huomion pelossa, kekkospää käskettiin siirtää pois. Siirtoon ryhdyttiin niin hätäisesti, ettei teknisistä yksityiskohdista ehditty konsultoida taiteilijaa itseään. Siirto-operaation yhteydessä patsas mureni – kuvat Kekkosen romahduksesta levisivät ympäri maailmaa. Pari viikkoa myöhemmin koku unohtui suuremman monumentin, Berliinin muurin, murtuessa. Viimeisinä elinvuosinaanakin Matias jaksoi myhällä sitä, ettei taiteilija voisi suurempaa julkisuutta taiteelleen toivoa. Rotuaarin tapahtumista kertoneet lukuisat lehtileikkeet olivat hänen suuri aarteensa.

36. **Sulakekotelot.** Kaikkiin julkisten rakennusten sähkökaappeihin määrättiin sijoitettavaksi varasulakkeet. Paltamon Sähkön nimissä oli tähän soveltuvan sulakekotelon mallisuojaus. 1984, yrityksen konkurssin yhteydessä, mallisuojaus siirtyi erinäisten kourkeroiden seurauksena Pekan nimiin ja Pekka osallistui kotelon jatkokehittelyyn ja markkinointiin. Nämä sulakekotelot ovat prototyyppejä, jotka kulkivat työnimillä Salkku-Saara ja Mulkku-Ville. Pekka oli 1984 puoli vuotta kihloissa Paltamon Sähkön edesmenneen omistajan tyttären kanssa. Tästä hänen toisesta kihlauksestaan ei ole muistoksi jäänyt kuin kihlasormus.
37. **Kannettava autopuhelin.** Yrittäjyyden aikakauteen liittyy Pekan ensimmäinen kosketus matkapuhelinmaailmaan. Vuonna 1979 hän matkatyötä tekevänä hankki käytetyn, ARP-verkossa toimineen, Saloran autoradiopuhelimen n. 2500 mk:lla. Se oli iso mötikä, joka täytti koko keskikonsolin. Takakontissa oli pienen matkalaukun kokoinen musta laatikko. Vm-77 Opel Kadett Euron kojetaulun päällä, isossa telineessä, jökötti pakeliitista valmistettu luuri. Vuonna 1982 Pekka hankki uuden Televan autoradiopuhelimen, joka oli sirompi, mutta toimintaperiaatteeltaan samanlainen. Puhelut välittyivät keskuksen kautta; autopuhelimeen soittaessa piti tietää, minkä keskuksen alueella auto liikkui. Puhelun saapuessa otettiin autossa luuri käteen, jolloin kuului keskusneidin kysymys: ”Ottaako Auto numero 1234 puhelun vastaan?”. Tähän vastattiin: ”Auto numero 1234 ottaa puhelun vastaan”. Luurista kuului napsahdus ja puhelu voitiin aloittaa. Keskuksen alueelta toiselle siirryttäessä puhelu katkesi. Kun Pekka halusi itse soittaa, piti hänen ottaa yhteys kyseisen alueen keskukseen ja pyytää yhdistämään haluamaansa numeroon. Yrittäjyyden aikakauden jälkeen henkilökohtainen matkapuhelin solahti Pekan käteen seuraavan kerran vasta 1998 hänen saadessa 40-vuotislahjaksi Nokian 6110 -kännykän. Väliaikana hän oli toki tavoitettavissa töihin liittyen henkilöhakulaitteella.
38. **Olivettin tietokone.** Ensimmäisen tietokoneensa, Olivettin kannettavan, Pekka hankki 1989 huimaan 33000 mk:n hintaan. Rahat investointiin hän sai yritystoiminnan lopettamisen jälkeen viiveellä, valitusten myötä, saamistaan veronpalautuksista.

1986-2005 Turvallisuusosalalla työskentelyn aikakausi

39. **STV:n kultakello.** Syksyllä 1986 Pekka lähti pitkään jatkuneen yrittäjyyden jälkeen ”testaamaan” palkkatyötä kävelemällä sisään Suomen Teollisuuden Vartiointi Oy:n

työhönottoon Helsingin Vallilassa. Pekan ansioluettelon nähdessään työhönottaja Korhonen epäili Pekan todellista kiinnostusta ja sitoutumishalukkuutta alaan. Jo reilua vuotta myöhemmin Pekka ylivartijahaussa valittiin esimiestehtäviin. 30 autopiirin esimiehenä hän teki 3-vuorotyötä alueenaan ¼ Vantaata, ¼ Helsinkiä, Espoo, Kauniainen, Kirkkonummi, Lohja ja Virkkala. Kohteita oli satoja satama-alueista suuriin yrityksiin ja yksityiskoteihin. 10-vuotisen palveluksen jälkeen, STV:n kultakellonjakotilaisuudessa, työhönottaja Korhonen tunnusti, ettei hän ollut koskaan epäonnistunut henkilöanalyysissä niin perusteellisesti kuin Pekan kohdalla.

40. **Lattiankiillotuslaikat.** Pekka sai eräässä vartiointikohteessa kuulla siivouspalveluyritys ServiSystems Oy:n esimiehiltä, että heillä oli pulaa yritysten peruspesujen tekijöistä. Niissä lattiat tyhjennettiin irtotavaroista ja huonekalut siirrettiin; lattiat pestiin, vahattiin ja kiillotettiin erikoisaineilla ja -työkaluilla. Pekka haistoi taas bisneksen paikan. Hän osti Mäkkylän Autovälitys Oy:stä käytetyn Hiace-pakettiauton työvälineiden kuljetukseen. Aiemmasta siivousalan kokemuksestaan johtuen, Pekka pääsi työhön kiinni yhden päivän perehdytyksellä. Siivousryhmäänsä hän rekrytoi niinkään vuorotyötä tekeviä vartijakavereitaan. Pekan osalta tämä taloudellisesti kannattava työ Servin palveluksessa loppui vajaan kahden vuoden kuluttua, kun sen katsottiin olevan kilpailevan työnantajan palveluksessa toimimista – Servi kun tarjosi myös turvallisuusalan palveluita. 15 minuutin varoitusajalla Pekan piti ilmoittaa STV:n esimiehelleen, kumman työnantajan palveluksessa hän aikoo jatkaa.
41. **Äänityslaitteita.** Pekka liittyi SAK:n Teknisten ja erikoisammattien liittoon Tekeriin tullen kantaaottavana persoonana 1988 valituksi vartijoiden ammattiosasto 52:n hallitukseen. Radiotoimittaja Pirkko ”Pipsa” Peltonen haki 1980-90 –lukujen vaihteessa ammattiliittoaktiivien joukosta mediavaikuttamisesta kiinnostuneita. Pekka ilmoittautui innoissaan mukaan freelancetoimittajakoulutukseen, jonka tuloksena Yleisradioon tehtiin radio-ohjelmia vartijan ammatista. Kiinnostus äänitysteknologiaa ja äänenmuokkausta kohtaan jatkuu edelleen.
42. **Vartijakirja.** Mittava kokemus kenttätöistä toi vuonna 1991 kutsun opettamaan STV:n vartijakouluun. Siellä kouluttajakoulutusta kävi antamassa mm. Jari Sarasvuo, jonka oppeja ja ajatuksia Pekka on hyödyntänyt läpi myöhemmän elämänsä. Vartijan peruskurssien lisäksi Pekka kävi kohdekouluttamassa Loviisan ydinvoimalalla, Nesteen Kilpilahden jalostamolla, Sisu-Autolla sekä Lahden Polttimo Oy:ssä, joka on maailmanlaajuisestikin suuri panimoraaka-aineiden eli mallastuotteiden valmistaja. Tamperelaisiin kauppakeskuksiin Pekka koulutti myymäläetsiviä. Viisi Suomen suurinta vartiointiliikettä perusti vuonna 2000 toimintansa aloittaneen Suomen Vartijakoulu Oy:n, jonka elinkaari jäi muutaman vuoden kestoiseksi koulutuksen järjestämisen siirtyessä amatillisille aikuiskoulutuskeskuksille. Pekka oli Suomen Vartijakoulussa opettajana koko sen historian ajan, osallistuen myös vartijoille suunnatun uuden oppikirjan sisällön tuottamiseen. Erityisdetaljina mainittakoon Pekan toimiminen opettajana Invalidiliiton Järvenpään koulutuskeskuksessa Sopiva-turva –projektissa, jossa vajaakuntoisia koulutettiin turvallisuusosalalle esim. valvomotehtäviin.
43. **Valvontakamera.** Ruotsalainen Securitas osti STV:n 1993. Siirtymä-aikana käytettiin yhdistelmänimeä STV-Securitas. Yrityskaupan seurauksena jokainen työntekijä joutui hakemaan uudestaan työpaikkansa. Piirivartiointi sai jäädä ja Pekka perehdytettiin paikallisvartiointiin sellaisissa kohteissa kuin Finnoilin ja Nokian pääkonttorit Keila-

niemessä, Valion ja ABB Strömbergin pääkonttorit Pitäjänmäellä, Suomen Sokerin ja Nokia Kaapelin teollisuuslaitokset Kirkkonummella, sekä Nokia Kaapelin pääkonttori Lauttasaassa. Lopulta Pekalle tarjoutui kohde-esimiehen paikka Suomen IBM:n pääkonttorille Munkkiniemeen. 1995 Pekka sijoitettiin Stockmannin pääkonttorille Pitäjänmäelle, jossa vierähtikin seuraavat 10 vuotta. Vuosien varrella Pekan toimenkuva laajeni kiinteistöturvallisuudesta. Hän pääsi luomaan innovatiivisia menetelmiä hävikintorjuntaan ja muuhun logistiikkaturvallisuuteen kohteinaan Stockmannin varastot laajemminkin pääkaupunkiseudulla. Perustyöhön toivat maustetta juhlaunivormussa toteutetut erikoiskomennukset mm. isojen yritysten hallintoneuvostojen tilaisuuksissa.

44. **Näyttötutkintomestari**taulu. Ammattienedistämislaitoksessa (AEL) aloitettiin 1995 Ammattitutkintojen laadunvalvontaprojekti ALVAR Opetushallituksen ja työmarkkinajärjestöjen aloitteesta. Pekkaa pyydettiin projektiin mukaan turvallisuusalan edustajana. ALVARin myötä alettiin turvallisuusalan kehittämiseen näyttötutkintojärjestelmää ja Pekka oli arvioimassa ensimmäisiä vartijan näyttötutkintosuorituksia Amiedussa. Pekka hurautti hommaan niin perusteellisesti, että hän innostui 2003-04 suorittamaan itse ensin oppisopimuksella Amiedussa uuden opinto-ohjelman mukaisen Vartijan ammatitutkinnon, ja sen perään AEL:n näyttötutkintomestari koulutuksen. Kiitoksena vartijakoulutuksen kehittämiseen antamastaan mittavasta panoksesta, Pekka sai Amiedulta Tapio Virkkalan muotoileman kullatun kirjeenaukaisuveitsen.

1990-2005: Oli sitä (vähän) muutakin elämää kuin työ

45. **Hääkuvakansio**: Kesällä 1990 aloitti STV:n Espoon toimistolla piirivartijana Satu-neitokainen, jolla oli tapana tuoda työkavereiden naposteltavaksi poimimiaan Rossi-Tarhojen mansikoita. Pekka toimi esimiehenä uuden työntekijän kohdekouluttajana, mikä 4 vuotta myöhemmin, 11.6.1994, johti kirkonkellojen soimiseen, sulhasen kotipaikkakunnalla, Nurmijärven vasta restauroidussa upeassa puukirkossa. Kirkon naapurissa asui liinaharjainen suomenhevonen, joka mahdollisti Satun unelman toteutumisen siitä, että kirkosta poistuttaisiin hevosen vetämällä kieseillä. Satun ja Pekan työsuhte jäi lyhytkestoiseksi Satun aloittaessa syksyllä 1990 Oulussa lääkäriopinnot. Ennteellisesti Pekka asui seurusteluaikana Nurmijärvellä Lääkärintiellä.
46. **Partiohuivi**. Pekka oli nuoruusvuosien jälkeen etäännytynyt luonnossa retkeilemisestä. Tähän tuli ikänsä partiossa olleen Satun myötä muutos. Parisuhteen perustojen luominen aloitettiin syksyllä 1990 Karhunkierroksella ensilumen herättäessä Sallassa ruskamaisemaan. Pääsiäisenä 1991 Posiolla Korouoman maastossa nukuttiin kirpakassa pakkasessa tulilla ja lumikuopassa; Pekalla oli sukset jalassa ensimmäistä kertaa sitten armeijan. Kesällä 1991 Pekka päätyi täydentämään Explorer Belt -partiomatkan johtajistoa, vannaon partioalan Skotlannissa Ben Nevis -vuoren rinteellä räntäsateen kohmettamien sormin. Suomen Partiolaisten viides suurleiri, Finnjamboree, järjestettiin heinä-elokuussa 2004 Padasjoella Tarus-järven rannalla. Tarus-leirille osallistui yli 12000 partiolaista, joista 1000 tuli ulkomailta. Erinäisten sattumusten seurauksena Pekka päätyi leirin turvamestariksi ja Satu lääkintäpäälliköksi. Leiri on jäänyt historiaan poikkeuksellisen vaikeista sääolosuhteistaan johtuen. Vettä tuli taivaalta vuorokauden ympäri päivä toisensa perään. Useat lehdet uutisoivat, että vastaavissa olosuhteissa olisi mikä tahansa muu ulkoilmatapahtuma jo keskeytetty. Partiolaiset vain kaivoivat teltojensa ympärille lisää oja ja tapahtumat vietiin läpi suunnitelmien mukai-

sesti. Sekä Turvalla että Lääkinnällä riitti poikkeusoloissa askareita. Katastrofinpoikainen seurasi toistaan; ihmeen kaupalla vakavilta seuraamuksilta vältyttiin. Jonkinlainen trauma kai leiristä jäi, kun kumpainenkaan ei ole sittemmin piirileiriä isompiin kekkeisiin mukaan lähtenyt.

47. **Rintamamiestalo Tuusulassa, valokuvataulu.** 90-luvun laman myötä kiinteistöjen hinnat romahtivat ja nuorenparin oli mahdollista toteuttaa jo ensiasunnon kohdalla unelma omakotitalosta. Satu ja Pekka ihastuivat vastikään remontoituun, vihertävän-harmaaseen ja punakattoiseen, rintamamiestaloon, joka kodikkaasti seiso i 2000 neliön tontilla Tuusulan Myllykylässä. Satun asuntosäästötillille kertynyt pesämuna riitti asuntolainan omasäästöosuudeksi, mutta ongelmana oli, ettei opiskelijalla ollut säännöllisiä tuloja. Pankin tati ratkaisi asian liittämällä työssä käyvän Pekan nimen tiliin. Seuraavana päivänä voitiin lainapapereihin laittaa nimet alle. Kaupat talosta tehtiin loppuvuodesta 1994, joskin varsinainen muutto toteutui vasta kesäkuussa 1995, USA:n matkan jälkeen. Myöhemmin pihapiiriin nousi Satun suunnittelema, piirtämä, ja pääosin talkooavusteisesti rakentamakin, 77 neliön autotalli – autoharrastajien unelmien täyttymys. Pekka toimi Myllykylän omakotiyhdistyksen (120 taloutta) puheenjohtajana 7 vuoden ajan.
48. **Austin Gypsy Pickup vm-67.** Pekka oli harrastanut autoja koko ikänsä. Satun tullessa hänen elämänsä, yhdistettiin molempien unelmat. Satulle oli Keniassa lapsuudessa vietettyjen vuosien, ja lukuisten safarien, jälkeen muodostunut unelma omasta maastoautosta; Pekka halusi, että auto olisi katseita kääntävä. Austin Gypsy löytyi Kehä III:n varren Autovalkamasta. Katsastuksen läpäistyään se oli, ja on edelleen, ainut ajossa oleva yksilö Suomessa. Neitsytmatka suuntautui Kotkaan, jossa heinäkuussa 1997 Pekka jätti ensimmäisten naisten joukossa asepalvelukseen astuneen alovakvaimonsa Kotkan Rannikkopatteristoon kuuluneen Kuusisen sataman portille. 2001 maastoautokanta vahvistui uudella Land Rover Defender 110:llä, jonka Satu toi muuttoautona Libanoniin ja Kosovoon suuntautuneelta rauhanturvareissulta. Kotimatalla Satu otti Pekan kyytiin Kreikasta ja auton Suomeen tuomiseen yhdistettiin rattoisa parin viikon autoloma Euroopassa. 2006 koskenkorvalainen traktori niittasi kyseisen yksilön auton taivaaseen. Myös seuraava Defender koki kovan kohtalon, mutta Defendereissä on pysytty nykyisen viininpunaisen kaunokaisen ollessa siis järjestyksessään jo kolmas. Defenderitit ovat oma rotunsa – kaikki moikkaavat toisilleen tien päällä kohdatesaan. Viime vuonna Eilisyden Verstaalle muutti museointia odottamaan, Austinin seuraksi, toinen autoharvinaisuus: avokattomallinen, Benettonin vihreä, Renault Twingo vm-96.
49. **AAA:n USA-kartat ja -oppaat.** Satu oli alkanut tehdä väitöskirjaan johtavaa tutkimustyötä jo lääkärin perusopintojensa alkuvaiheessa. Hänelle tarjottiin mahdollisuutta tutkijavierailuun USA:n Iowa Cityssä sijainneessa Spine Research Centerissä. Satu kysyi keväällä 1994 Pekalta, josko tämä haluaisi lähteä mukaan Iowaan tammikuussa 1995 alkavalle 5 kk mittaiselle reissulle. Pekka totesi, että sopii, kunhan hän ensin laittaa astiat tiskikoneeseen. Parin kuukauden kuluttua Satu totesi, että matkajärjestelyt on nyt sitten tehty. Johon Pekka: "Ai mikä matka?" Johon Satu: "Eikös ne astiat ole laitettu jo pesukoneeseen?" Sen jälkeen Pekka on ollut heittojensa kanssa varovaisempi ja kuunnellut vaimonsa sanomisia tarkemmin. Tai tuohon aikaanhan Satu oli vasta kihlattu. Häitä juhliittiin Nurmijärven kirkonmenojen jälkeen Kirkkonummen Hvitträskissä 11.6.1994. Tieto tulevasta USA:n matkasta helpotti lahjatoiveiden esittämistä. Hää-

lahjarahjoilla nuoripari vuokrasi Ford Contourin, jolla automatkailtiin Satun tutkijapes-tin päätyttyä yli 7000 km Iowasta Black Hillseille, Yellowstoneen, Salt Lake Cityyn, Grand Canyonille ja kuumailmapalloon Coloradoon. Matkabudjetti oli niin pieni, että majoittuminen tapahtui leirintäalueilla, pienessä vaellusteltassa, 32 yötä perätys-ten. Eväät kulkivat takapenkille laitettussa pahvilaatikossa ja soppaa keitettiin leväh-dysalueilla trangialla. Satun tehdessä tutkijan töitä, esitteli Pekka olevansa ”house wi-fe”. Tässä ”työssä” hän kunnostautui niin hyvin, että vuonna 2005 hän alkoi Satun ilok-si tehdä tätä päätyökseen.

50. **Lenkkarit.** Vuonna 1998 Pekka ihasteli ystävänsä kertomusta New Yorkin maratonin juoksemisesta. Tulipa siinä uhonneeksi osallistuvansa kyseiseen juoksupahtumaan itse vuonna 2002 (vuosiluvun valinta on Pekalle itselleenkin mysteeri). Tarkkakorvai-nen vaimo laittoi miehensä tilille sanomisistaan antamalla 2001 syntymäpäivälahjaksi Pajulahden urheiluopiston maratonkoulun. Pekka kovasti ihmetteli lahjaa, kun liikun-nalliset harrastukset eivät olleet kovinkaan lähellä hänen sydäntään. Satu totesi: ”Jos aiot 1,5 vuoden kuluttua juosta maratonin New Yorkissa, kannattaisi aloittaa harjoitte-lu.” Näillä lenkkareilla Pekka suoriutui maratonin maaliin hyväkuntoisena aikaan 5 h 15 min.

2005- Urukoti ja Lappeenrannan aika

51. **Sisustussuunnitelmataulu.** Loppuvuodesta 2004 Satu ja Pekka sulkeutuivat kolmeksi vuorokaudeksi miettimään, mitä haluavat loppuelämällään tehdä. Pekan unelmana oli ollut, että hän voisi lasten ilmaannuttua jäädä koti-isäksi. Lapsia ei kuulunut, mutta Sa-tun saama erikoislääkärin pätevyys mahdollisti sen, että hän saattoi kysyä Pekalta: ”Haluatko jäädä kotiin minua hoitamaan?” Samassa yhteydessä laitettiin elämä muu-tenkin uuteen kuosiin. Satu oli tehnyt sotilaslääkärinä rauhanturvareissuja Libanoniin, Kosovoon ja Eritrean. Jatkossa päätettiin reissata yhdessä ja tehdä jotain, mikä ei lap-selliselta pariskunnalta olisi onnistunut – talvi vietettäisiin jossain lämpimässä maassa. Satu oli tehnyt Eritreassa yhteistyötä Uruguayn ilmavoimien helikopteriporukan kansa. Mikäli edes osa siitä, mitä Uru-ystävät olivat maastaan kertoneet, pitäisi paikkansa, olisi Uruguay hyvä maa asua osa vuodesta. Talven viettäminen poissa Suomesta edel-lyttäisi toki luopumista rintamamiestalosta, ja kestävä talouden ylläpito muitakin toimenpiteitä. Vuoden 2005 viiden ensimmäisen kuukauden aikana oli Tuusulan omai-suus realisoitu, ostettu kerrostaloasunto Lappeenrannan Pikisaaresta, tehty tutustu-mismatka Uruguayhin, ja sen seurauksena ostaa täräytetty sieltä talo. Pekka irtisanou-tui Securitaksen palveluksesta 19-vuotisen turvaauransa päätteeksi pohtien, mikä olisi hänen ammattinimikkeensä jatkossa; miksi kutsutaan kotirouvan miespuolista vas-tinetta? Pekka oli jo 80-luvulla alkanut kerätä elämästään kertovaa esineistöä ja 10-vuotisen omakotitaloasumisen myötä oli tavarain määrä karttunut verraten mittavaksi. Tilaltaan rajalliseen kerrostalohuoneistoon muuttaminen edellytti tarkkaa sisustus-suunnittelua, jotta kaikki ”ihanat tavarat” saataisiin näytille, mutta toisaalta vältyttäi-siin elämää suuremmalta kaaokselta. Huoneiston pohjapiirustusta käytettiin sisustus-suunnittelun työkaluna. Olohuoneeseen sijoitettiin mm. vanhat liikennevalot.
52. **Eilisyiden Navetta, kuvia.** Kuin tilauksesta, otti keväällä 2005, vuosien hiljaiselon jäl-keen, Pekkaan yhteyttä hänen metsäkouluaikainen kaverinsa. Hän kysyi, olisiko Pekal-la ideoita maatilamatkailun kehittämiseen. Hänen Rantsilan tilallaan oli tyhjäksi jäänyt 30 lehmän navetta, johon Pekka tarjosi näytille niitä arjen historiasta kertovia tavaroita.

taan, jotka eivät mahtuneet Lappeenrannan uuteen kotiin. Kaveri innostui ajatuksesta, ja parin kuukauden sisällä Pekka ajoi useamman muuttokuorman Rantsilaan perustan sinne Eilisyiden Navetta –näyttelyn maatilamatkailun oheistuotteeksi. 500 km etäisyys Lappeenrannasta rajoitti näyttelyn jatkojalostamisen muutamaa visiittiin vuodessa, mutta pohjatyö tulevaa Eilisyiden Verstasta varten tuli tehtyä.

53. Pallero perusvene. Veneily oli kuulunut niin Pekan kuin Satunkin elämään lapsuudesta asti, joten oli selvää, että Saimaan rannalle muuttamiseen sisältyisi veneen hankinta. 2005 Helsingin venemessuilla tartuttiin lappeenrantalaisen yrittäjän tarjoukseen. Heti ensimmäisestä kesästä lähtien on Pikisaassa, naapuritaloyhtiön edustalla sijaitsevassa omassa venepaikassa, killunut ”Pallero”: keulahytilinen Quicksilver 460 HT-vene, 50 hv perämoottorilla. Kesäisin Pekka laittaa Satu-vaimolle joskus tekstarin: ”Ruokailu laivalla”, jolloin Satu tietää kävellä töistä rantaan, josta Pekka hänet noukkii Saimaalla valoisassa kesäillassa nautittavalle picknick-ajelulle. Joskus jatketaan matkaa kaverin mökille, josta Pekka kyyditsee Satun aamuvarhaisella veneellä suoraan töihin. ”Uuden Elämän” asuinpaikkakuntaa pohdittaessa tärkeintä olikin, että muutettaisiin asumaan sinne, mihin aiemmin mentiin lomalemaan. Eli siis ”loman keskelle”. Tällä tavalla päästäisiin nauttimaan ihanasta loma-Suomesta, vaikka varsinainen ”kesäloma” vietettäisiinkin Suomen talvella Uruguayn kesässä.

54. Rahtilaivamatka, maailmankartta. Muutto Tuusulasta Lappeenrantaan, kaikkine tavara inventaarioineen ja lukuisine muuttokuormineen eri puolille Suomea, oli siinä määrin uuvuttava urakka, että Pekka totesi Satulle: ”Kun lähdemme Uruguayhin, haluan ensimmäisen kuukauden vain olla, nukkua, syödä ja käydä vessassa”. Kuuliaisena vaimona Satu järjesti asian varaamalla italialaiselta Grimaldi-yhtiöltä rahtilaivamatkan. Laivaan astuttiin tammikuussa 2006 Tilburyn satamasta Englannista; laivan saapumista piti muutama päivä kytätä kaupunkilomailmalla Lontoossa. 5 viikkoa myöhemmin rahtilaiva elämys päättyi Buenos Airesiin. Satamalogistiikkaa tuli ihmeteltyä laivan yläkansilta Berliinissä, Antwerpenissä, Le Havressa, Bilbaossa, Dakarissa, Conakryssä, Freetownissa, Vitoriassa, Rio de Janeirossa, Santosissa ja Zaratessa. Taivaan ja meren yhtymäkohdan tuijottamisesta tuli meditatiivinen elämys – tunnit ja päivät sujahtivat huomaamatta. Valtavan, 208,7 m pitkän ja 30,4 m leveän, Repubblica Argentina –laivan 8. ja 9. kannella oli mahdollista lenkkeillä; aikaa oli opiskella uuden teknologian, digikameran ja Macin läppärin, käyttöä. Italialainen laivakokki tarjoili 5 ruokalajin aterioita päälystömessissä. Hytti siivottiin aamiaisen aikana. Jos ei noussut aamiaiselle, hyttiä ei sinä päivänä siivottu; elettiin rahtilaivan rutiinien määrittämässä tahdissa. Matkustajia oli kyydissä vain 8. Yhtenä mieleenpainuvana seikkailuna Satu ja Pekka ostivat Sierra Leonen Freetownin satamaviranomaisilta 5 jenkkidollarilla 2 tunnin maassaoluluvan. He eivät olisi uskaltaneet laiturialuetta etäämmäksi, ellei vapaapäivää viettänyt paikallinen luotsi olisi tarjoutunut oppaaksi (ja henkivartijaksi?). Keskustaan käveltiin yli 40 asteen helteessä uskomattomien tuoksujen ja värikkään väenpaljouden ympäröiminä; muita valkoihoisia ei ollut näköpiirissä. Satu toivoi voivansa ostaa paikallisten naisten käyttämän värikkään kankaan, minkä seurauksena oppaan johdattelmana päädyttiin sokkeloisen labyrinttimäisen hökkelikylän keskelle afrikkalaisille markkinoille. Kaksi upeaa sierraleonelaista kangasta on sittemmin koristanut Urukodin vierassänkyjä.

55. Urukoti, kuva. 4.3.2006 astuivat Satu ja Pekka ensimmäisen kerran luonnonkivilattaisen ja kaislakattoisen Urukodin kynnyksen yli. Vajaata vuotta aikaisemmin, huhti-

kuussa 2005, oli heidän vuokra-autonsa mittariin kuukauden aikana kertynyt 3500 km, mikä on aika paljon Uruguayssa, jonka läpimitta on n. 600 km. Leirintäalueilla majoittumisen lomassa fiilisteltiin, olisiko täällä mukava asua. Sitten saavuttiin Parque del Platalle, jossa tuoksuivat kotoisasti kangasmetsän männyt auringon paahteessa. Sympaattinen kaislakattoinen talo nökötti isolla puutarhatontilla 10 minuutin kävelymatkan päässä tiimalasinhihenolta hiekkarannalta. Satun ja Pekan pulahtaessa Rio de la Platan aaltoihin, he totesivat Urukodin löytyneen. Talo sai sittemmin nimen "Casa Farallón" (Farallón = Luoto). Satun ja Pekan jo palattua Suomeen, alkoivat paikalliset ystävät, joihin Satu oli tutustunut Eritreassa, hieroa talokauppoja. Melkoisen byrokratian jälkeen tuli loppukesästä 2005 viesti: "Talo on nyt teidän!" Wau – alkoi uusi jännittävä elämänvaihe, johon nyt on jo sisältynyt 14, pääasiassa 3 kk mittaista, Uru-periodia. Näiden periodien aikana on omasta pesäpaikasta tehty reissuja niin Uruguayn rajojen sisäpuolella kuin naapurimaihinkin. Tutuiksi ovat tulleet idässä Atlantin rantaviivan valtavat hiekkadyynit ja eksoottiset kalastajakylät – etenkin sähkötön Cabo Polonio ja sen läheisyydessä sijaitseva Ombúes-metsä; lännessä Colonian 1600-luvulta peräisin oleva vanha kaupunki, joka on Unescon maailmanperintökohde; sisämaan Geoparkkohteet ja valtavat kumpuilevat pampakset; luoteessa Uruguay-joen rantamaisemissa sijaitsevat Termas-kylpyläkeitaat, joihin lämmin vesi pulppuaa 2000 m syvyydestä. Upeilla pitkänmatkanbusseilla on matkattu mm. mantereen poikki Andien yli Chileen ja Iguazun putouksille Paraguayn, Argentiinan ja Brasilian kolmenvaltakunnanrajalle.

56. **Saunalinnan pienoismalli.** Ei ole vitsi, että suomalaiset rakentavat saunan minne sitten muuttavatkin. Satun ja Pekan alkujaan hillityt saunasuunnitelmat lähtivät villisti kehittymään, kun päätettiin samalla toteuttaa unelmia. Satu oli aina halunnut tornin, joten sellainen lisättiin luonnoksiin. Pekka halusi paljon, joten sellaisellekin piirrettiin varaus. Ja täytyyhän sitä oma kuntosali Urussa olla! Kompleksin rakentaminen siirtyi unelmasta toteutukseen Pekan isän kuoltua yllättäen 2008. Tornin yläpuolella kaartuu linnunrata ja Pekalla on siellä tähti, jonka hän on isänsä muistolle nimennyt. Satu rakensi alkuperäisten piirustusten mukaisesti pienoismallin, joka oli näytillä 2008 Pekan 50-vuotispäivillä Parkanon leirintäalueella. Halukkaat saivat tiputtaa katon aukosta roposen paljurahastoon. Seuraavasta vuodesta lähtien Pekka on tuskin malttanut porpaljustaan poissa ollakaan. Satun omin käsin nikkaroima sauna otettiin käyttöön 2011.

57. **Pekka 50; liikennemerkki.** Pari vuotta ennen omia pyöreitään, Pekka oli nähnyt ystävänsä 50-vuotispäivien jälkihöyryissä unen omista tulevista syntäreistään. Ne vietettäisiin leirintäalueella. Siispä toukokuussa 2008, viikko ennen varsinaisen kesäkauden alkua, vuokrattiin koko Parkanon leirintäalue. Avointa kutsua levitettiin lavealti, minkä seurauksena juhlakansaa saapui Lappia myöten asuntoautoilla, teltoilla ja mökkeihin majoittumaan. Yhdeksi lahjaksi Pekka sai 50 rajoituksen päättymisestä kertovan liikennemerkkin. Viidenkymppin rajapyykin saavuttaminen havahdutti Pekan siihen, että kunnosta täytyy pitää huolta, jotta pysyy 11,5 vuotta nuoremman vaimonsa vauhdissa vielä pitkään. Hän asetti tavoitteekseen pysyä sellaisessa kunnossa, että pystyy kävelemään vuosittain 50 km matkan 12 tunnissa. "Pekan Kävely" onkin sittemmin talustettu pienellä kaveriporukalla Lappeenrannan Pikisaaresta Partakosken Partarantaravintolaan lähes vuosittain.

58. **Voimanostotorsot.** Satu oli hurautanut sotilaspenkkipunnerrukseen Eritrean reissullaan 2004. Voimanoston pariin hänet houkuteltiin 2009 ja heti seuraavana vuonna

kutsui maajoukkue. Urheilusta ei-niin-kovin-innostunut Pekka löysi itsensä yllättäen kiertämästä maailmaa huoltajan roolissa; samalla hän päätyi itsekin treenaamaan vaimon vanavedessä mitä eksoottisimmille kuntosaleille. Tiukan penkkipunnerruspaidan päälle pukemisessa Pekasta kehkeytyi mestari; siivu vaimon menestyksestä kuuluuikin hyvälle huoltajalle. Satu kilpaili kiivaimmillaan viidessä eri lajissa: toisto- ja maksimi-voimapunnerrus (ent. sotilaspenkkipunnerrus), varustepenkkipunnerrus, klassinen penkkipunnerrus ja klassinen voimanosto. Satu lopetti aktiiviuransa voimalajiurheilijana syksyllä 2017. Tilinpäätöksenä 132 kilpailua, 39 SM-italia (29 kultaista), 23 masters MM- ja EM-italia (2 MM- ja 6 EM-kultaa), ja 52 Suomen ennätystä. Huippuvuodet olivat 2013-14, jolloin Satu oli kaikissa viidessä lajissa samaan aikaan hallitseva avoimen luokan Suomen mestari; klassisessa penkkipunnerruksessa hän sai nimiinsä avoimen luokan Suomen ennätyksen ja oli maailmanrankingissa Top-10:ssä. Kisareisut veivät Helsingistä Ylitorniolle, Kiteeltä Pietarsaareen – ja neljälle mantereelle. Ystävyyksiä monella kielellä. Pekka on sinänsä tyytyväinen vaimonsa lajivalinnasta, koska pesäpalloa pelaamalla ei olisi päässyt näin paljoa maailmaa kiertämään.

59. **Palacio Salvo -postikortti.** Valmistuessaan 1928, Palacio Salvo oli 105-metrinen Etelä-Amerikan korkein rakennus. Siinä on edelleen jotakin hypnoottisen kiehtovaa ja maagisen puoleensavetävää. Rakennus täynnä historiaa ja tarinoita – myös kummitustarinoita. Vuoden 2005 ensimmäisestä Uru-reissustaan alkaen, on Satun ja Pekan unelmana ollut saada joskus asua Palacio Salvossa. Unelma kävi toteen, kun 2015 heidän omistukseensa siirtyi 9. kerroksen kaksio. Sen parveke avautuu Plaza Independencialle ja vanhaan kaupunkiin sekä satamaan, jossa välillä majailevat risteilijät tuhansine matkustajineen ja välillä valtavat konttilaivat.
60. **Eilisyiden Versta, valokuvakirjat.** 2013 kantautui Rantsilasta tieto, että Eilisyiden Navettaan olivat eläimet muuttamassa takaisin. Siispä muodostui sosiaalinen tilaus etsiä siellä olevalle näyttelylle uusi koti. Se löytyi täältä, Konnunsuon vuonna 2011 lopetetun vankilan pihapiiristä, vanhasta veneverstaasta. Täällä Pekan oli vihdoinkin mahdollista toteuttaa mm. unelmansa siitä, että voisi istua 60-luvun nojatuolissa lukemassa 60-luvun lehteä. Huonekalujen ja muun rekvisiitan haalimisessa ovat auttaneet ystävät, joiden kautta on Eilisyiden Verstaalle lahjoitettu laajemminkin historiallista esineistöä. Vuoden 2017 näyttely, Arjen tavaroita Suomen itsenäisyyden ajalta, oli osa kansallista Suomi 100 –ohjelmaa. Pari vuotta sitten sähköt maakaapeloitiin, mutta Pekan pyynnöstä ilmalangat jätettiin pystyyn – ne ovat Eilisyiden Verstaan isoin museoesine.

www.eilisyidenversta.fi